

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
 mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
 a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
 și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
 Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
 Manuscripte nu se înapoiază

Sibiu, 22 Octomvrie st. v.

(p.) Dela inaugurarea dualismului încoace, de când adevă Maghiarii chivernisesc ei înșiși țerile ce aparțin coroanei Sfântului Stefan, cronica a avut de înregistrat, pe toate terenurile vieții publice, o mulțime de evenimente și fapte, care dovedesc destul de eclatant, că concetățenii noștri maghiari nu sânt destoinici de ceea-ce s'au apucat.

Cele-ce se petrec la noi numai pe terenul administrațiunii întrec de multe ori ori-ce închipuire omenească. Nu este de lăsată de D-șeu, ca să nu se ivească când vre-o defraudare, când vre-o abuzare de putere, când vre-o altă fărădelege. Și toate aceste rele le ved și le știu înșiși Maghiarii, le ved și le știu organele administrative superioare și le vede și le știe chiar și guvernul țerii, fără ca să se întemple sau să se poată întempla ceva pentru somarea lor.

Administrația este infectă de sus până jos. Nu trebuie să o spunem noi aceasta, căci o mărturisesc însuși „Pester Lloyd“, cel mai răspândit organ al guvernului ungar.

Să înțelege, „Pester Lloyd“, exploatează toate abuzurile și fărădelegile, ce se comit de atâta vreme încoace, în favoarea reformării administrațiunii și să se înțeleagă, că necesitatea, de a lipsi municipiile de autonomia lor tradițională, se apropie cu pași din ce în ce mai repeși.

Nu vom se discutăm de astădată, dacă în cazul unei reformări a administrațiunii așa cum o vrea „Pester Lloyd“, lucrurile vor merge mai bine și abuzurile și defraudările vor înceta.

Lucrul ce ne preocupă de astădată e mai recent, decât lucrurile, care au dat celor dela „Pester Lloyd“ privilegiu, de a se ocupa cu administrațiunea, și caracterizează în cel mai drastic mod actualul sistem de guvernare.

În ultima congregațiune ordinară a comitatului Hunedoarei, nn membru al aceleia, avocatul I. Imets interpelează pe vice-comitele în privința atitudinii politice a unui asesor român dela oficiul orfanal al comitatului.

„Acest domn ce a jurat, că va respecta legile“, — ăce interpelantul — „a luat parte la conferința română din Sibiu, a contribuit la conclusele antipatriotice ale aceleia, ba e chiar și membru al comitatului executiv al aceleia. Are dl vice-comite cunoștință despre acest rol ce-l joacă Simionas? Cine l-a permis lui asta? Ce are de gând dl vice-comite să facă față cu acest funcționar necredincios legilor cardinale ale țerii?“

N'avem informațiuni directe nici detaluri despre cele ce s'au petrecut în acea adunare comitatensă; guvernamentalul din Cluj însă publică un raport lung, în care am dat și de urma acestei interpelări, și acolo ni se spune, că în vederea delicateții acestei afaceri, răspunsul vice-comitelui s'a amânat pe adunarea viitoare.

Va fi având, nu va fi având dl vice-comite Baresay cuvinte, de a nu răspunde imediat la interpelațiunea din cestiu, — simptomatic e aceea, că într'un stat constituțional, în adunarea unui municipiu autonom, se pot întempla asemenea lucruri și poate veni cineva să interpeleze în plen pe șeful municipiului, în ceea-ce privește crezul politic al unuia sau altuia dintre funcționarii comitatensi.

E lucru notoric, că guvernul în alegerea funcționarilor de stat are mai ales, ca să nu ăicem numai, în vedere principiile politice ce le profesează respectivul candidat, și între actualele împregiurări, încă și naționalitatea, căreia aparține. Și pre lungă toată autonomia, de care se mai bucură până acum municipiile, guvernul are înfruire directă chiar și la alegerile funcționarilor municipali. Aici încă es din urnă de obicei oamenii, care îi pot face în toate vremurile servicii bune, nu se mai întrebă apoi nimeni, dacă acei oameni fac ori nu vre-un serviciu și administrațiunii și prin aceasta societății, pe care de jure au se o servească. Dintre funcționarii de altă națiune, care pe deasupra mai au și vederi liberale, comitele

suprem știe de obicei să-și țină pe aceea, care sânt indispensabili pentru mersul regulat al afacerilor. Acolo, unde e trebuință de muncă și de exactitate sânt buni și cei de altă naționalitate.

Prin urmare înțelegem nedreptățile ce se fac naționalităților la numirea funcționarilor de stat și arbitragile ce se comit în același scop cu privilegiul alegerilor funcționarilor municipali. Dar' ca se aibă cineva obrazul, de a trage pe un funcționar, în public și în fața acelora, care lau ales, la răspundere pentru fapte ce le comite ori se pretinde ale comite afară de serviciu, și care în urmă nu sânt oprite de nici o lege pe lumea asta, e supremul grad al ignoranței și al unui șovinism incarnat.

Când în general se mai poate și așa ceva, numai începe nici o discuțiune asupra faptelor ce formează obiectul interpelatiunii și nu mai poate fi vorba nici de aceea, dacă conclusele, pe care le-au adus reprezentanții poporului român din Ungaria și Ardeal sânt sau nu patriotice.

Posibilitatea unor asemenea aparițiuni într'un stat constituțional învoalva deja o boală, de care suferă societatea maghiară.

Și cu toate aceste, concetățenii noștri maghiari nu vor să vadă, că chiar în acele comitate, unde elementul maghiar e covârșitor sau unde elementele desnaționalizate sânt mai bine reprezentate, e administrația mai șubredă, fărădelegile se comit mai des și defraudățiunile sânt la ordinea zilei.

Câtă vreme municipiile formează numai nisce asile pentru Maghiarii scăpătați și câtă vreme șovinismul joacă un rol atât de însemnat pe acest teren, administrația nu se va îmbunătăți nici chiar, dacă guvernului îi va succede vre-odată a o da în mâinile statului, ear' aparițiuni de felul celei de mai sus se vor mai ivi, și prin aceasta nu se ajută nici bunei înțelegeri ce trebuie să existe între deosebitele popoare, care constituiesc acest stat și nu se promovează în general nici bunăstarea țerii.

II.

Dar' vestea despre fata lui Stâlpeș a trecut Din țeri în țeri; departe prin lumia străbătut Și-ajunse preste riuri și late mari albastre La cele mai de margini și cele mai sihastru Pământuri, unde luna și soarele se par De ghiață, câte o dată pe an numai răsar. Acolo, pe hotarul apusurilor al palat, Prin locuri, unde-i vântul fricos a face cale Și earba primăverii fricoas' a răsări Trăea un stol sêlbatic de smei, ce rêtaci, Din alte lumi mai negre ca lumea care este, Și smei toți deardându-l au prins de fată veste. Și atunci, ca nici o dată, pământul din adins Gemu de groază multă și greu fior cuprins, Căci smei duși de patimi din pesceri alergară Spre munți, de vuet aspru toți codrii se mișcară, Și glasul lor de dealuri așa greu s'a isbit, Cât munții din adâncuri ca frunza s'au clătuit. Sberat-au ei sêlbatici, cât negurile zării, S'au strîns un punct de spaimă, ear' riurile țerii, Din curgeri întorcându-și întreagă matca lor, Năval'au dat s'alerge spre munți cătră isvor. „De ce se dau pe gânduri, cu lunile și anul? Voi pune pantă nouă, voiu trage buzdoganul, În fer, și voiu adauge venin de șerpi uciși „Și-oțel de-un lat de mână pe-al spadelor tăis, „Să pot tăia cu ele cum vreau de 'ndemânatic, „Un cal apoi voiu prinde, pe cel mai furtunatic, „Și voiu sbura ca vântul, ca gândul de turbat, „Și voiu răpi pe fata lui Stâlpeș-împărat! —

Dar' salba cea mai scumpă și-odorul din comoară Lui Stâlpeș era ânger, tip blond, era Lioara, Căci Stâlpeș avea Doamnă pe Lia și avea O fată, numai una, ear' fata sê nunea Lioară, după gândul frumoasei Doamne Lia, Cum tot dorea să poarte un nume ea cu fia. —

De-a fost împărateasă femeie 'ntre femei Și-a fost fără păreche pe vremurile ei De blândă și frumoasă și 'n vorbă ca vioara, De trei ori, ba de șese, de dece ori Lioara Cu multa ei frumsețe pe mamă-sa 'ntreacă! Avea doi ochi albastri, ca cerul, și avea Obraz rotund și rumen, și plete-avea bălae — Pe umeri doi luceferi de-o nobilă vâpae Păreau că-i joacă tainic și 'n jocul lor domol Aruncă vâl de aur pe-al umerilor gol, Și sinul ei, ca marmor cioplit de ăei, pe care Zări sfinte se răsfață din luna ce răsare! — Oh! las', că fost-au fete destule de 'mpărați, A căror ochi umplură toți ochii de nesaț Și dor al mai vederii, pe-atunci ca ș-altă dată Mai fost-au doară fete, dar n'a fost încă fată Frumoasă, ca Lioara, și nobilă, cât ea Un ânger din icoana bisericii părea. Ș-atât' avea copila mișcări de fermecate, Cât soarele, că-i soare și-i trup fără păcate, Mirat stetea cu totul pe cerul seu cel sfânt Și nu-i venea cu modru să-și afle creșmânt Privirilor, sta-n compeni de poate să se nască Din om așa făptură pe-o lume pământească!

Foita „Tribunei“.

Tulnic și Lioara.

De George Coșbuc.

De când e lumea lume și rostul vorbeii rost, Domn bun, cum a fost Stâlpeș, nici nu-i nici n'a fost Și, de-ar trăi pământul ori cât sê mai trăiască, Alt Domn așa ca dînsul nu cred sê se mai nască. Era 'mpărat puternic și mare nume-avea, O țară, cât o lume, toiașu-i stăpânea, Și oști avea din plinul, și-a gurei sale graiuri Treceau poruncitoare pe dece mii de plaiuri, Căci mejdele lui Stâlpeș băteau hotar rotund: Din granița lui Codru, ce 'n preabătul afund Al Ostului domnesce mulțimi ascultătoare, Trec mejdele trei sute de câmpii și vâi vioare Spre munți până 'n movile, pe cari le-au ridicat Bêtrâni lui Craiu-Verde și Vultur împărat, De-aici apoi țin ață pe-a muntelui cunună Și dau hotar lui Ținșeș și craiului Fortună, Și trec pe la Craiu-Sânger, se pierd apoi mai sus La Trăsnet împăratul, în margine de — Apus. Așa era! Și lumea de-alungul și de-alatul Mirat'a fost de vestea lui Stâlpeș împăratul, Căci el nu numai taberi a 'nvins de multe dăți, Dar' plin era de-avere și plin de bunătăți Și-avea comori ascunse și turme mari o mie Și nouăzeci și nouă de cai în herghelie, Pe câmpuri pécării purtau în grija lor Trei stâni de oi lănoase și toate cu ampror!

Dacă repetitele noastre avertismente nu vor mai ajuta și „dissoluțiunea“ prorocită mai an de ministrul de culte și instrucțiune publică Trefort întru adevăr s'ar realisa, — la aceasta Maghiarii ei înșiși poartă toată vina. *Volenti non fit iniuria.*

Revistă politică:

Sibiu, 22 Octomvrie st. v.

Asupra Mesagiului de Tron austriac până acum numai puține jurnale germane s'au pronunțat. „Nord-deutsche Allgemeine Zeitung“ se mărginește a constata satisfacțiunea, cu care a fost întâmpinat în Austria și în Ungaria discursul ce l-a rostit Maiestatea Sa cu privilegiul primirii delegațiunilor. „Frankfurter Zeitung“ e de părere, că Mesagiul alungă ori-ce îndoială, că Austro-Ungaria ar sta nu numai cu Germania, dar' și cu Italia în cele mai intime relațiuni. Vechia ceartă dintre Austria și Italia se pare a fi aplanată; poate mai puțin din înclinare reciprocă, decât din cauză, că ambele știu, că o relațiune amicală între ele e în propriul lor avantaj.

Întrevederea Țarului cu împăratul Wilhelm e lucru hotărât; notificarea oficială despre mergerea Țarului la Berlin s'a făcut, și acum nu rămâne, decât se audim, că acești doi împărați vecini și-au strîns mâinile la gara centrală din Berlin. Unele ăiare, între care mai ales cele austro-ungare, afirmă, că întrevederea aceasta va fi lipsită de ori-ce caracter politic, din cauză, că nu vor fi de față nici unii dintre diplomați celor două imperii, cu toate aceste ne vine a crede, că nu poate fi numai un simplu act de curtuasie, cu atât mai virtos, cu cât Țarul n'ar avê nevoie se treacă prin Germania în întoarcerea sa cătră casă, și el, pentru de a putè merge la Berlin se desparte pe un timp oarecare chiar și de familia sa, cu care împreună pleacă din Copenhaga.

În Franția atât criza ministerială cât și cea presidială s'au îndepărtat de apropierea lor amenințătoare. Dl Grery a comunicat însuși consiliului de ministri, că renunță la repășire. În urma acesteia cabinetul a hotărât a nu se opune anchelei, și a-și face rezervă cupedite în decursul desbaterii, serve a împedeca, ca aceasta se treacă marginile ce 'i-s'au pus și prin aceasta se înfruiresc asupra cercețării judecătorești.

„Trei zile numai! Vreme destulă-i doară astal „Trei zile, și 'n palaturi aduce-mi-voiu nevasta. . .“ Așa strigau, și 'n clipă tot smeul se grăbea Mai mult oțel să pună pe paloș ce lucea, Și caută cai, cu aripi de spaimă și 'ntunec, Și-otrăvuri pun pe spade și 'n pante se înferec.

Dar' smeul cel mai mare, al căruia palat Pe șapte-deci și șapte de munți era durat, De-abea primi cuvântul de fata 'mpăratească, Când el a fost de-a una gătit ca să pornească, Din alte lumi în lumea cu sori pe cerul sfânt, Cu ăine prin vèzduburi și fete pe pământ — Gătit, ca totdeauna mai mult fiind el gata, S'alerge, din palaturi să fure dînsul fata. Atunci, ca nici o dată, un cal din stavă prinse, Grei nori a pus pe umeri, lat paloș el încinse Și greu, căle la compeni de nouă-deci de măji; Pe doi bălauri negri 'i-a pus apoi de străji Palatului, cu vuet clătindu-și ale sale Mari capete de spaimă, a ăis: „Mi-oiu face cale Pe vènturi și furtune și volbure, ca vènt Voiu trece țeri o miie și-o lume de pământ, Isbi-mè-voce cu fulger, ca trăsnetul de vară, Și voiu răpi lui Stâlpeș frumsețile din țară! Am paloș și-al meu paloș de trei ori e 'nădit Cu tot oțelul, care trei munți 'l-au tăinuit În sinul lor, am calul cu strana din Ostroave Și-i cal, ce nu cunoasce nici frêe nici potcoave, Ci vènt numai și zare deschisă de-alergat! — Așteaptă dar', așteaptă tu Stâlpeș împărat,

După o depeșă ce o primesc din Posen „Neue Freie Presse“, împărțirea țării „Gazeta Narodova“ despre o înmulțire considerabilă a garnisoanelor rusești dealungul graniței prusesci, se adevărează.

Maghiarizarea Românilor în Ungaria și Transilvania.

(Urmare și fine.)

Dorințele Maghiarilor nu s'au împlinit la 1848—49 și prin aceasta antagonismul dintre ei și Germani deveni tot mai mare. Maghiarii ureau din tot sufletul lor tot ceea ce era german. Limba germană, deși le era absolut necesară, o desprețuiau cu totul și învățau mai bine limba latină și o întrebunțară ca limbă de cultură, decât să învețe limba inamicilor lor. Austriacii pe de altă parte îi apăsuă cât puteau, astfel încât atât Ungaria, cât și Transilvania păreau a fi declarate în stare de asediu. O mulțime din capii revoluției au fost decapitați, iar alții au fost siliiți să emigreze. În genere miniștrii Bach și Schmerling sunt o pagină scrisă cu sânge în istoria Maghiarilor. La 1866 însă Maghiarii, profitând de marea catastrofă întâmplată Austriei au putut să dobândească cele mai mari concesiuni. Împăratul Austriei e încoronat în Budapesta ca rege al Ungariei și prin aceasta hegemonia ce o aveau Austriacii în Ungaria, acum trece asupra Maghiarilor. Unirea Transilvaniei cu Ungaria e declarată fără voia Românilor, promițându-le însă în schimb cea mai mare libertate în dezvoltarea lor culturală. Astfel au fost Români sacrificiați, astfel au fost recompensați vitejii lor măreți dela 1848—49, dela 1859 și 66. Dacă Maghiarii au știut să câștige momentaneu câțiva conducători de ai poporului român, apoi aceasta o datorează mai numai renumitului lor bărbat de stat Francisc Deak. Și dacă drepturile Românilor au fost oare-cum respectate, cel puțin în privința culturale, apoi aceasta se datorează mai numai conducătorilor români: Șaguna și Șuluț.

Cu ducerea din viață a acestor drepti băbați toate promisiunile Maghiarilor făcute Românilor au rămas numai literă moartă. Așa numita lege a naționalităților a rămas scrisă numai pe hârtie, căci nimic nu s'a pus și nu se pune în aplicare. De aici neîncrederea ce a avut-o Românul de preste Carpați în cuvintele și promisiunile Maghiarilor a fost totdeauna și este justificată. În timpul din urmă antagonismul dintre Maghiari și Români a devenit mai acut ca antagonismul dintre Germani și Maghiari la 1848. Noi nu știm la ce rezultat va duce politica urmată de Maghiari față cu frații noștri și de aceea îi facem responsabili de consecunțe. A voi ca 4 milioane de Maghiari să asimileze 3 milioane și mai bine de Români e a voi ceva absurd. Și dacă Maghiarii voesc a face această asimilare prin forță chiar, apoi dau prin aceasta o dovadă de neapacitate politică. În fine e constatat de toată lumea, că nedreptate se face Românilor din Ungaria și Transilvania. Maghiarii au uitat, că Ungaria e un stat poliglot și nu național. Maghiarii au ațat, că datoriile Românilor față de statul ungar încetează îndată ce ei nu mai dispun de nici un drept și în adevăr Români de preste Carpați numai datorii au, iar drepturi de loc. Drepturi au Români, când pentru cultura lor nu se

dă nici o centimă din cassa statului, în care ei contribuiesc atât cât și Maghiarii? Drepturi au Români, când nu numai, că nu li se dă nimic pentru cultura lor, dar și nu li se dă voie nici o bani lor a-și înființa institute de cultură, cum s'a întâmplat cu oprirea înființării unor gimnasilor la Caransebeș, Arad etc.? Drepturi au Români când 4 milioane de Maghiari trimit în Camera dietală din Pesta aproape 400 membrii, iar 3 milioane de Români numai unul? N'au dreptul Români să dică, că la Pesta se fac legi de nobis sine nobis? Datorii preste datorii se impun Românilor și nu primesc pentru aceasta nimic în schimb. Suferințele lor sunt mari, și se scie Maghiarii, că suferințele fraților noștri de preste Carpați produc dureri și în inima noastră. Bucuri și înfrustrări lor o împărțim și noi, căci sunt sânge și carne din trupul nostru. A voi, ca noi să nu ne bucurăm de bucuria lor și a nu ne înfrustra și noi de suferințele lor, e a voi ceva nenatural. Sângele în apă nu se face, e proverbul nostru și conform lui simțim noi. Deși suferințele fraților noștri au ajuns a fi insuportabile, noi le recomandăm cu toate acestea prudență și îngăduință. Să arete Maghiarii, că deși ei voesc a-și scoate din țipini, tot nu-și vor pierde cumpăna nici odată. Să arete, că Românul scie a îndura și că nici odată nu va fi în stare să facă fapte nejustificate.

De aceea aprobăm în totul politica țării sibiene „Tribuna“, care recomandă Românilor muncă, prudență și răbdare.

Dacă se găsește însă în România liberă câțiva copilandri, fii ai Ungariei și ai Transilvaniei, cari n'au putut să-și capete acolo pâinea de toate zilele, din cauza sistemului introdus de Maghiari de a persecuta pe toți, cari nu vor să simță și să cugete ca ei, și de aceea își varsă de aici tot focul contra lor, îndemnând chiar pe Români de preste Carpați de a agita cu toate mijloacele, fie iertate, fie neiertate, apoi să scie, că noi desaprobatăm această faptă a lor. Și mai ales desaprobatăm din toate puterile, pe toți acei veniți aici din Transilvania, cari mănă de a interzice activitatea intereselor noastre naționale, tipă ca apucații împotriva vecinilor apăsări ai României, făurind minciuni ne ertate sub masca unui patriotism panromanistic. Dar, de asemenea, nici campania începută de Maghiari în contra fraților noștri de preste munți nu e aprobată de noi, și se scie Maghiarii, că dându-le aguridă lor să mănânce atunci ni se strepezească și nouă dinții; se scie Maghiarii, că neamul nostru e o nație compactă de 10 milioane. Să se gândească, că nimeni nu scie ce ne va aduce cu sine dăoia mână și că ar fi mai bine ca Maghiarii să se întâlnească cu Români dându-și mâna ca buni vecini și amici. Asta e părerea noastră și credem, că toți Români și Unguri cu pricepere gândesc ca noi.

Cronică.

Monarchul nostru a sosit la Gödöllő Miercuri dimineața cu trenul personal.

Statutele reuniunii învățătorilor și învățătoarelor române din Lipova n'au fost aprobate de ministerul de interne pentru motivul: „din punctul de vedere al instrucției și al poliției de stat (?) statutele sunt primejdioase statului“.

Generalul Traian Doda a adresat o scrisoare întîmpinare președintelui adunării deputaților din Pesta, în care protestează în contra biroului camerei, care l'a invitat ca în timp de 14 zile să-și prezente mandatul de deputat președintelui adunării deputaților. Măne vom publica scrisoarea și ne rezervăm a reveni asupra acestui nou act politic.

Universitatea sâsească își va deschide astăzi în Sibiu îndadinatele ei ședințe anuale.

Congregațiunea comitatensă a comitatului Caraș-Severin ținută în 25 Octombrie și zilele următoare a l. c., totodată și pentru introducerea în scaun a nou denumitului comite suprem Emeric Lakabffy au avut dela începutul ei episoade remarcabile. S'a adunat din Arad, Timișoara și giur toți împenații, indulgenții și înșinorații cu ghiopățatul prota din Belint și membru al deputației Timișului încât credeai, că o nouă invasiune asiatică s'a pus în mișcare. Și ca să le privească bine pompoasă s'ere — modul de ordine a fost — se nu se audă grai românesc. Toate au mers ungurește: publicarea denumirii, vorbirea comitelui suprem, salutarea oficialului și închiderea. Totdeauna saluta și din partea congregației un membru ungureș și altul românesc. În ultimele trei rânduri de două ori la Tabajdy și odată la Patyansky tot membrul congregațional C. Brediceanu a poentat pozițiunea Românilor față de nou denumitul fșip și de astădată încă d-sa avea însărcinarea a face aceasta. Dar dl comite suprem, după vorbirea protonotarului Szögyényi, ținând capul în pământ, fără să privească în partea unde sed Români, și unde stetea în picioare membrul C. Brediceanu gata spre a-l închina și din partea Românilor — declară de închină ședința și se duse nici voină a băga în seamă cuvântul: Ilustrime d-le! cu care trebuia oratorul să înceapă cuvântarea. În 26 Octombrie de loc la începutul congregației se scoală tot dl C. Brediceanu și făcî următoarele două interpelațiuni: 1. Că oare cu scirea Il. Sale nu s'a cînt actul de denumire al Il. Sale și în limba română, ca limba protocolară a aceluia comitat și cere să se repareze această călcare de lege, căci altcum Români nu iau act de denumirea Il. Sale și nu consideră de legală introducerea sa în scaunul comitelui suprem al comitatului Caraș-Severin. Nu putem descrie cu câtă energică și demnitate a argumentat oratorul această interpelațiune, dar sigur e, că pe fiecare Român și chiar pe cei guvernamentali i-a încălzit, ear în dolmanurile ungurești s'au băgat frigurile; 2. Cu ce drept a închinat comitele suprem fără veste congregației și est-mod a vătămă dreptul vorbirii, căci oratorul a voit și s'a închinat la cuvânt și cu toate aceste comitele suprem a închină ședința. (Ungurii au strigat: „Nem köteles!“ adică: nu-i dator.) Ba e îndatorat dl comite suprem, căci eu, replică oratorul, plătesc mare dare ca să am dreptul a vorbi aici, ear dl comite suprem trage mare plată ca să mă asculte. Comitelui suprem al comitatului Caraș-Severin nu-i este iertat a desconsidera pozițiunea ce iau Români față de denumirea sa și dacă noi din curiozitate parlamentară nu am voit a ignora denumirea Il. Sale, — chiar buna cuvîntă impunea Il. Sale să nu oprească cuvîntul liber, de care am voit a mă folosi. Comitele suprem răspunde, „că ieri ar fi trebuit să se ceară cetirea denumirii și în românește, — și că el n'a putut da cuvîntul dlui Brediceanu, fiindcă enunțase deja încheierea ședinței“. Dl Brediceanu îi răspunde: n'avem să cerem împlinirea legii, pe carea ieri ai jurat, ci aceea oficialii de bună voină au să o împlinească, ear Il. Să n'are ochi și pentru partea, unde sed Români în congregațiune, apoi vom căuta a-i deschide. Cere punerea la ordine a zilei a interpelațiunilor sale. Majoritatea ia răspunsul comitelui suprem la cunoștință. „Luminatorul“.

Mufti în budgetul austriac. În budgetul ministerului imperial se află preliminară o sumă

de 7300 fl. ca honorar pentru cei opt Mufti din Bosnia și Hertegovina. Acești Mufti sînt un fel de preoți-învățători mohamedani, și deprind tinerimea în zelul de a venera pe Alah și a se teme de profet. Fiecare Mufti are așa dar' 925 fl. leață anuală, ear' cel de al nouălea dintre ei, cel mai mare Mufti, Reis-ul-Ulema, primește pe an opt mii de fl. pe cari îi are așa de sigur în mână, pe cât de sigur scie, că Amin-ul e indispensabil la finea fiecărei rugăciuni. Acest Reis-ul-Ulema e tot așa de bine salariat, ca și arhiepiscopul catolic din Sereievo, chiar metropolitul ortodox cu puțin are mai mult numai decât Mufti.

Desideriu Szilagy, profesor la facultatea de drept în Budapesta, fiind candid de deputat la Pojon, a creșut de a să datorie să țină un discurs-program înaintea alegătorilor din acest oraș. Cu această ocaziune dl Szilagy a vorbit în limba germană și despre convențiunile comerciale, pe care monarhia noastră voesc să le încheie cu Italia, România și Germania. Cu privire la România, oratorul a constatat, că România nu voesc să facă concesiuni față cu înlesnirile făcute de Austro-Ungaria. Refuzul României oratorul îl explică prin faptul, că România se găsește în ajunul alegerilor generale pentru parlament.

Francmasonii. Marele măiestru al marelui logi simbolice din Ungaria, domnul Francisc Pulszky, deschidînd adunarea anuală a logei, a exprimat părerea de rău, că logea nu poate întruni toate elementele culte ale Ungariei. În special dl Pulszky a regretat, că Români și Slavii nu voesc să intre în societatea francmasonilor. Noi dorim ca domnul Pulszky să rămână continuu cu părerea sa de rău. Români n'au ce căuta într-o societate, care sub masca umanității, propagă maghiarizare.

Visuri guvernamentale. Așa se vede, că guvernul a uitat cu totul de trista realitate, care a răsbit pe bieții Ciangăi idealști în anii trecuți, încât cei cari căutau „țeara făgăduită unde curge lapte și miere“, au trebuit să renunțe dela toată fericirea Canaanului și se apuce drumul de-a-lungul earăși cătră casă. Acum visează de nou guvernul mîntuirea oilor perdute; bunurile de stat dela Deva nu sînt lăsate de Dumnezeu sfântul ca să producă numai spini și pomină, asta o scie guvernul așa de bine, precum scie, că trei cu trei fac doi; apoi de ce se nu-și promită guvernul a face o plimbare cu Ciangăii din Bucovina până la Deva, căci în nefavorabilul cas al repetării acelei „fugi, rușinoase, dar' sănătoasă“, Ciangăii cel puțin vor avé prilej să iee puțin aer curat și să mulțumească earăși guvernului cu trăsnete și fulgere! Și așa vrea guvernul, să întemeieze o colonie de Ciangăi la Deva, dându-le bunurile statului ca pământ de hrană și de — morminte. Părintescul regim visează pe Ciangăii săi fericiti, ca în raiu pe — Adam și Eva, dar' regimul uită ceva: Eldorado nu-i în Deva!

Monumentul lui Hentzi a fost și de astădată obiectul manifestațiunii din partea corpului ofițerilor de geniu din Budapesta, dar', se înțelege în toată liniștea, lăsând pe un ofițer să depună o cunună pe monumentul lui. Mormîntul colonelului Alnoch a rămas nedecorat, deoarece regimentul 32 nu se mai află în garnisoană în Pesta. Se scie, că decorarea acestor morminte a dat acum sînt doi ani prilegiu la cunoștință „a face Jănsky“.

Un scandal în Pesta-nouă. Cetim în „Budapester Tagblatt“ o scire senzațională, cea mai nouă cauză celebră din Analele justiției noastre. În Pesta-nouă, o comună aproape de capitala Ungariei, de câteva zile s'a observat o mișcare neîndatinată până atunci în popor, oamenii își șopteau la ureche multe lucruri și taine, cari dacă se vor adevăra, vor produce mult sgomot nu numai în Budapesta, ci prin toată Ungaria. Până acum se poate privi tot lucrul numai ca

Să vezi a mea putere, se simți tu din tot greul Mănia mea. . . . Sălbatec așa vorbit-a smeul; Și-avea murel cuvîntul pe buza și de fer, Când aripi el întîise de-a una lui, sub cer Albit de faptul zilei, s'a pus în alergare. Crescea mereu mai negru, mereu creștea mai tare Și tot mai mult: de patimi și negru dor învins, El dat era cărării ca fulger din adins. O sută de pămînturi cu nouă mii de sate Și munți și văi și silbe și plaiuri, aburate De plîngerile nopții, și riuri a trecut Grozavul smeul, pe aripi de ceață, s'a pierdut În zări; turbat se clătîn' a cerului rotunduri, Greu zările se mișcă, și sarbedele-afunduri Cu ceață pe-a lui urmă și neguri se 'nvălesc. Ear' când trei mii de mile cu sboru-i se 'mplinesc, El stă pe loc, se trage sub neguri și s'ascunde Sub norul greu, cu ochii departe 'n zări pîtrunde Și țintă ține ochii la Stâlpeș împărat, Pîndesce pe Lioara, s'o vadă prin palat Și, când va fi copila mai veselă, d'odată S'o fure și s'alerge prin zarea depărtată.

III.

Prin dalba grădinuță cu strat de toporași Și crini, ce poartă rînd cu sinul drăgălaș, În dorii zilei dalbe când cerul rumenește, Noptatecele piscuri și 'n aur le 'nvălesc, Se plimbă rîditoare cu pasul legănat Lioara, mândră fata lui Stâlpeș împărat.

Mai des de dimineată ca alte dăți ea lasă Chilia și-asternutu-i cu cergă de mătăș Și perini prin scoborău de prag într'aurit Și trece moi pridvorul de marmoră, cioplit Cu barda, și se duce de-a dreptul la porțița Grădinei și-apoi întră cu zimbet copilița Pe-o aripă de ușă, că-i ușă cu zăvor Și două aripi ară de-argint strălucitor, Cioplit ciudate 'n formă de aripi de bălaur. Pe moale iarbă calcă papucii ei de aur, Și stropii mari de rouă, sub pașii ce se plimb, În mari mîrgăritare și salbe mari se schimb. Pe largi cărări, ce 'n umbră de pomi cruciș se tae, Copila trece blîndă și pletele-i bălae Le-alunecă pe vîntul frumosei dimineți, Ear' vîntul le resfiră mai late și mai creț Și 'n taină el sărută tot pîrul dalbei fete, Când tremură de dragul frumosei ei plete. Pe cap Lioara poartă cununii de barbonoe, Și frunze de smarald și flori de siminoc Ea poartă; pe vîntu-i, țesut cu măiestrie Din fire lungi de aur, cu drag scilipse o mie De stele, și pe mîneci ea poartă porumbei D'argint, cusuți cu sîrmă pe fir de mîna ei. Un brău îi strînge trupul la mijloc, de mătăș Și prin de flori e brăul și-asa de strîns s'apasă Pe trup, încât se cugeți, că dînsul a crescut Cu mijlocul de-odată, și-apoi mai e țesut Din fir de diamante, și-atât îi stă de bine, Și unde se'ncopiază, stau copcii de rubine.

Și, cum se duce fata mereu privind la straturi În urmă dă spre stînga și-apucă drum în laturi Și merge la isvorul, ce'n murmurul albin Prelunge clarii picuri pe lespezi de rubin. S'apleacă preste fața isvorului, voioasă În ape clari se caută copila de frumoasă Și ride, când zărește doi ochi sîrini și mari Clătindu-se, ca fața isvorului mai clari, Obrazul ei s'aprinde d'o nobilă vîpae — Și'n vreme ce-și admiră frumusețea-i bălae, Ea pleacă dalba-i frunte și-o rașimă cu drag D'o creangă, aplicată din codrul unui fag, Și tot mai visătoare privind a ei talie, Să perde lin în visuri și dulce reverie. Ea nici nu mai aude cum murmură de lin Doioșii stropi de apă pe lespezi de rubin, Ea nu înțelege boarea, ce-i clătina vestimentul; Și granguri cîntă jalnic, dar' nu-o răpescă cîntul Ca alte dăți: în apă doi ochi i s'oglindea Și'n ochii ei distrasă alți ochi îi suridea, Ochi nobili ai lui Codru, frumoși ca lampa zilei, Căci el era de Stâlpeș logodnic dat copilei; În apă dar' pîrîndu-i, că vede suridînd P'alesul ei, Lioara șoptește-un nume blînd Și arde, cum ard fagii cu foc când îi impresuri.

Pe când stătea cuprinsă de-atâte ne'nțelesuri, Un nor porni pe ceriuri, greu nor dela Apus, Crescînd mai greu, mai tare, mai sus și tot mai sus Prin larg vîzduch, străbate trei câmpuri în trei clipe;

Un smeul venea cu norul, pe-un cal cu largi aripe, Venea ca o săgeată, ca fulger de turbat, Și cade spre grădina lui Stâlpeș împărat — Vîdută au toți curtenii de-afară și din casă, Vîdută împăratul, și 'nalta împărăteasă Din turn vîdută bine, cum smeul cel din nor De-adreptul în grădină țintă cătră isvor.

Și când a vîdută Lia, frumoasa împărăteasă, Că norul greu din zarea vîzduchului se lasă De-adreptul în grădină, și când a vîdută ea, Că smeul prinde 'n brațe fîptura supțirea A fetei, și cu fata se duce și s'afundă Prin negre zări în negre palaturi se-i ascundă Tesaorul, atuncea de-abea s'a stăpînit Frumoasa 'mpărăteasă și repede-a fugit Prin largi chilii, cu țipet plîngînd, cu toată mila, S'a dus s'ermana Lia se-și apere copila.

Nebună de durere pe scări a alergat; Dar' când a fost aproape de fagul rourat Și când vîdută departe, că'n nori ajunge norul Cu fata, desperată lovî ea cu piciorul În glii, și de mînie foc greu avea 'n priviri: „Oh draga mamei, dragă! Tu nu ești nicăieri! Te ai dus! Lioara mamei, te ai dus pentru vecie!“

Și fără simțuri cade pe glii frumoasa Lia.

(Va urma.)

un eveniment de interes local, dar' mai târziu, după ce se va desfășura și se va dovedi fapta, va interesa cu tot din adinsul pe toți oamenii pașnici și de bună credință ai acestei țări. Se tractează adică de o cercetare criminală contra șefului de siguranță al comisarului polițienesc din Pesta-nouă, Francisc Csapo, din cauză, că dînsul e suspiciat a fi tovarăș unui consorțiu de hoți și jefuitori din Pesta-nouă. Dacă e întemeiat sau nu această grea suspiciune, se va descoperi cu timpul, deoarece ce a început contra lui cercetarea criminală și o comisiune din Budapesta i-a făcut imediat o percușiune domiciliară. Resultatul acestei percușiuni încă nu se știe, pentru că se păstrează cea mai mare tăcere în această privință. Noi vom ține pe cetitorii nostri în curent cu aceasta afacere scandalosă.

Omor. Cetim în „Nemzet”: „Ni se scrie, că în Barș, comitatul Hunedoarei, a fost omorît executorul de dare Ludovic Soós, de sîlbaticii Valachi din localitate din motivul, că acesta și-o fi îndeplinit cu sîntenie datorința.”

Măcel. În Sânt-Ana din comitatul Aradului, vr'o căpiva țeran cu primarul în cap au măcelărit într'un mod îngrozitor pe sergentul de gendarmi din loc. Criminalii au fugit. Doi dintre dînșii și anume Eftimie Budiș și Dimitrie Budiș au fost prinși, cel dintău în St.-Ana al doilea în Șiria; ceilalți sînt urmăriți.

Imosit pe celibatari. O idee nostimă au avut vienesii. Cu prilejul subscrierilor deschise pentru a se veni în ajutorul copiilor săraci din școli, cari n'au hrană de ajuns, mai mulți alegători din al treilea arondisment al Vienei s'au înțeles spre a prezenta consiliului municipal o petițiune, prin care se cerea punerea unui imosit pe celibatari, imosit a căruia producere va fi întrebuințată pentru ușurarea familiilor, avînd mulți copii de crescut. Celibatarii deci nu vor scăpa de grija copiilor. Neavînd pe ai lor proprii vor avea de îngrijit pe ai altora. Dar' am fi curioși să șcim, celibatarii, cari nuse pot hrăni pe ei ce vor face?

Starea sănătății împăratului german inspiră serioasă îngrijiri. Prin cercurile hotărîtoare se vorbește, că în urma slăbiciunii împăratului, Țarul va fi nevoit să-l viziteze în cabinetul de lectură al palatului de eamnă.

Principele de Bismarck fiind indispus după-cum se vorbește, nu va fi de față la primirea Țarului.

Moltke despre războiul viitor. Mareșalul Moltke a presădat dîile trecute la Potsdam un banchet dat de ofițeri în onoarea aniversării a 87 a născerii sale. Mareșalul Moltke s'a născut la Mecklenburg, la 16 Octomvrie 1800. Răspunzînd la toasturile ridicate în sănătatea lui, el a dîs între altele: „Parlamentul va fi chemat să voteze nouă credite pentru transformarea armamentului și întărirea apărării frontierelor germane dela Răsărit și Apus.” Apoi, mareșalul Moltke a făcut apel la spiritul de disciplină și de sacrificiu al ofițerilor și soldaților, pentru „asigurarea triumfului Germaniei în războiul viitor.” Foarte semnificative sînt aceste vorbe ale bătrînului soldat.

Țarul Rusiei a numit o comisiune compusă din doi miniștri — cel de finance și cel de domenii, — din procurorul general al sinodului și din doi membri din consiliul împărațesc, spre a alege un director al Țarului „Moskowskie Viedomosti”, în locul repozatului Katkoff.

Dinamitarzii. Acum câteva zile a murit într'un hotel din Londra un individ, anume Cohen, din hîrțile căruia s'a descoperit, că el făcea parte dintre dinamitarzii americani, al căror șef e generalul Millin. Diarele engleze dau asupra acestui din urmă câteva amănunte. Millin se afla în Europa în Aprilie trecut. El voia să organizeze un complot cu ocazia iubileului reginei. Nu se duse însă la Londra temîndu-se, că se nu fi arestat. Se duse numai la Paris și la Boulogne-sur-mer. Pe cînd el se afla în acest oraș, un detectiv englez se duse să-l vadă și i spuse, că i-se aflase planurile. Destăinuirea aceasta nimici gîndurile lui Millin, care porni în America. O depeșă din New-York spune, că Cohen n'ar fi avut relații cu Millin. Poliția londoneză nu crede însă aceasta.

Papa și Irlanda. Corespondentul din Roma al Țarului „Daily News”, crede a ști, că vaticanul e puțin satisfăcut de misiunea monseniorului Persico în Irlanda. Corespondentul pretinde, că Papa are aceeași opinie asupra misiunii irlandeze ca și Gladstone. Vaticanul e foarte mîhnit de această nereușită, pentru că se spera, că această misiune va ușura reluarea relațiilor diplomatice cu Anglia.

Un mare scandal în lumea înaltă. În ziua de 11 ale lunii curente fiica principelui Bachanoff, Olga Vasilevna, s'a sinucis în Petersburg într'un magazin de mode. Modul original de a se da morții, motivul pentru care copila s'a sinucis, cancelurile privitoare la această sinucidere — toate aparțin vieții destrăbălate și imorale a societății înalte ruse.

Apucături din pension. Guvernantele unui pensionat englez din Bond-Street din Anglia au descoperit în dîile trecute o genială apucătură a scolărilor interne, care a dat naștere unui proces de tot interesant. Au observat adică

guvernantele, că fetele de vre-o câteva săptămîni sînt diligente pînă la extrem, toată ziua steteau cu gramatica franceză în mînă, nu le trebuia mîncare, nu plimbare, se păreau a fi confundate în studiu ca nu știu ce filosofi. Seara cînd le chema clopoțelul la cină, copilele erau toate la masă și se ocupau serios cu gramatica franceză și nu se desleșeau de carte, pînă cînd erau provocate de 3—4 ori, de a merge la cină. Era ceva neîndatînat. Guvernantele nu se puteau mira destul de atîta diligență. Într-o zi însă, o elevă externă și-a uitat manualul de gramatică acasă; ea temîndu-se de pedeapsă s'a furișat într-o chilie și a luat dintr'un unghier manualul unei eleve interne. Cînd a deschis guvernanta manualul, a rămas ca opărită. Pe pîretele cărții și pe legătură era tipărit frumos titlul de: „Gramatica franceză”, dar' între pîreți nu era gramatică ci unul dintre cele mai picante romane ale lui Paul de Koch. S'a făcut cercetare și s'a aflat, că elevele de aceea erau așa diligente, căci toate aveau în loc de gramatică istorii și povești erotice. Directoarea pensionului a intentat numai decît proces unei servitoare și compactorului, pentru că ea a stat cu elevele în tîrg și le cumpăra cărți, și compactorului pentru că a legat romanele sub titlul false. Judecătorii au achitat însă pe cei acușați, dînd doamnei directrice statul, să controleze de acum înainte cu toată rigoarea cărțile elevelor.

Asociațiunea transilvană

pentru literatura română și cultura poporului român.

Nr. 470/1887.

Proces verbal

al comitetului luat în ședința dela 17 Octomvrie st. n. 1887.

(Urmare.)

Președinte: Iacob Bologa, vice-președinte. Membrii prezenți: Dr. Il. Pușcariu, P. Cosma, E. Macellariu, I. Popescu, Iosif St. Șiuțuș, Z. Boiu, Eugen Brote, cassar.

Secretar: Dr. I. Crișian.

Nr. 184. Corpul didactic al școlii civile de fete cu internat a Asociațiunii transilvane prin adresa dtdo 22 Septemvrie a. c. Nr. 241, cu extras din protocolul conferinței sale, ținută la același termin, remonstrează contra „Regulamentului intern” votat de comitet pentru numita școală, și cere: a) să se modifice în sensul textului din proiectul de regulament §. 3, lit. b, și §. 5, lit. a, încît privesc preparatiunile în scris, după care ar avea să se facă instrucțiunea în școală; b) să se modifice, tot în sensul proiectului, și §. 29 remănînd, ca și pe viitor direcțiunea să numească guvernantele dela internatul școlii numite, și nu comitetul; c) să se modifice §. 29, și în ceea ce privește crearea unui nou oficiu de „administrator”, susținîndu-se spre acest scop și §. 30 din proiect, în care se prevăd agende înămpreunate cu noul oficiu; d) să se aducă prescrierile §. 5, lit. l, și m, referitoare la poziția în internat a învățătoarelor aplicate la școala Asociațiunii, în consonanță cu conculsul comitetului din ședința dela 29 Iulie a. c. Nr. 87, lit. e, în urma căruia actualii învățătoare și s'a conces să fie cu locuința afară de internat.

În legătură cu cele premerse se prezintă adresa direcțiunii dtdo 15 Octomvrie a. c. Nr. 283, prin care se cere cu urgență rezolvirea cererii de mai sus a corpului didactic. (Ex. Nr. 420 și 457/1887.)

Comitetul decide: ad a) nearătîndu-se executabile prescrierile §§. 3, lit. b, și 5, lit. a. din „Regulamentul intern” pentru școala Asociațiunii referitoare la preparatiunile în scris, pe baza cărora ar avea învățătorii dela numita școală să facă instrucțiunea, cererea corpului didactic se înăvîntă, avînd a se lăsa afară, cu abateri dela conculsul comitetului dtdo 16 Septemvrie a. c. din §. 3, lit. b, al regulamentului intern stabilit definitiv prin acel conculs cuvintele: „va revizui preparatiunile învățătorilor”; ear' din §. 5, lit. a. al aceluiași regulament cuvintele: „pe baza preparatiunilor făcute în scris pentru fiecare lecțiune, revizuite de directorul (§. 3, lit. b, alinea 2.) și corectate de dînșii din an în an pe temeiul experiențelor căștigate”. ad b) preste punctul acesta din cererea corpului didactic se trece la ordinea dîlei; ad c) fiind cestiunea atînsă în punctul acesta al cererii corpului didactic rezolvită prin conculsul comitetului dtdo 6 Octomvrie a. c. pct. prot. 166 direcțiunea este invitată să vină cu propuneri pozitive cu privire la modul, cum ar fi să se execute numitul conculs; ad d) preste punctul acesta din adresa direcțiunii se trece de asemenea la ordinea dîlei.

Nr. 185. Directorul provisor dela școala civilă de fete cu internat a Asociațiunii prin adresa dtdo 14 Octomvrie a. c. Nr. 280 raportează, că dînsul a primit agende direcțiunii școlii, ear' d-șoara Elena Petrascu a primit direcțiunea internatului și administrația, toate aflîndu-le în cea mai bună ordine. (Ex. Nr. 455 și 464/1887.)

Spre știință. În legătură cu aceasta se ia spre știință și raportul special de același cuprins prezentat sub Nr. de exh. 464 de direcțiunea provisoară domnișoara Elena Petrascu.

Nr. 186. Secretarul II. prezintă raportul direcțiunii dela școala civilă de fete cu internat a Asociațiunii dato 15 Octomvrie a. c. Nr. 284 referitor la unele afaceri economice. (Ex. Nr. 458/1887.)

Spre știință.

Nr. 187. Direcțiunea școlii civile de fete cu internat a Asociațiunii prin adresa dato 16 Octomvrie a. c. Nr. 285 arată, că în urma sporirii numărului elevelor, care frecventează școala în anul curent scol. s'a arătat necesitatea de a

se procura un număr mai mare de bănci; că direcțiunea s'a pus spre acest scop în conțelegere cu firma Leopold Feivel din Budapesta, dela care s'au procurat și băncile ce sînt ađi în școală și pe baza informațiunilor primite prezintă a) pentru procurarea de bănci un preliminar de 335 fl., ear' b) pentru procurarea unor aparate de gimnastică, care de asemenea sînt neapărat de lipsă, un preliminar de 85 fl. în total un preliminar de 420 fl. Rabatul de 22% ce-l acorda firma furnizătoare, va acoperi spesele de ambalagiu și transport astfel, că suma de 420 fl. poate fi privită ca preț aproximativ exact al obiectelor de procurat dimpreună cu toate speșele. Considerînd timpul înaintat și împregiurarea, că ele sînd înăbuldite în școală, direcțiunea cere de urgență, se fie împuternicită a face comanda specificată în preliminarul prezentat, avînd suma de 420 fl. a se avisa la cassa Asociațiunii (Ex. Nr. 461/1887.)

În legătură cu aceasta cassarul Asociațiunii, dl Eugen Brote, își ține datorința a atrage atențiunea comitetului asupra insuficienței mijloacelor bănesci pentru nouă procurări în școală, și-l roagă a ține în suspens votarea pozițiunii de 420 fl. pînă ce direcțiunea școlară va prezenta budgetul pentru anul curent școlar.

În considerarea motivelor cuprinse în hîrtia de sus a direcțiunii, comitetul află a înăvînta fără amănare preliminarul de 420 fl. autorizînd pe cassarul Asociațiunii ca la casa de lipsă se contragă un împrumut pentru acoperirea lui.

Totdeauna se însărcinează direcțiunea școlară a prezenta comitetului fără amănare un proiect de budget pentru anul curent școlar.

Nr. 188. Delegatul comitetului în afaceri școlare, dl I. Popescu, prin adresa dtdo 16 Octomvrie a. c. arată, că pentru completarea organismului școlastic prevădut în statutul de organizare al școlii civile de fete a Asociațiunii mai lipsește încă cursul complementar, că ceretănd dînsul, în calitate de delegat, între altele, și despre starea numitului curs, a aflat, că corpul profesoral, care la fost însărcinat pe urmă cu elaborarea planului de învățămînt pentru acest curs, n'a făcut un asemenea plan, de aceea a pregătît și elaborat dînsul planul cerut preădînd direcțiunii școlare spre a-l supune deliberării corpului profesoral și al înăvînta apoi comitetului cu propunerile eventuale.

Se roagă deci dl delegat, ca comitetul se stărnească a se lua de urgență hotărîri în privința amintitului curs complementar, de oare-ce amănarea înăvîntării aceluia ar fi înămpreună cu scăderi pentru elevele, care s'au înăvîntat la cereta. (Ex. Nr. 471/1887.)

Să se provoace direcțiunea a așterne spre aprobare fără amănare proiectul planului de învățămînt pentru cursul complementar ce este a se înăvînta.

Sibiiu, d. u. s.

Iacob Bologa m. p., Dr. I. Crișian m. p.,
v.-president. secretar II.

Verificarea acestui proces verbal se înăvîntă Dr. Pușcariu. Cosma, Popescu.

Verificat în 19 Octomvrie 1887.

Dr. Il. Pușcariu m. p., P. Cosma m. p.,
I. Popescu m. p.

Varietăți.

(Licuilele solidificate prin compresiune.) O experiență a d-lui Amagat, profesor de fizică în Francia, a avut de scop de a solidifica un licuid printr'un exces de compresiune. El a supus clorul de carbon la o compresiune de 1160 atmosfere, la temperatură de 19 grade și a obținut un corp cristalin. Această experiență este curioasă și are o importanță destul de mare; căci pînă acum se credea, că pentru a opera solidificarea unui licuid, scăderea temperaturii era mai cu seamă necesară. Exemplul transformării apei în gheață este isbitor. Acest licuid este așa dîcînd incompresibil, și enormele presiuni prin cari a trecut n'au determinat nici odată trecerea sa în stare solidă. Frigul, din contră, și un frig puțin intens după-cum se știe, este de ajuns pentru a transforma apa în gheață. Ar fi vorba acum de a se vedea dacă apa, supusă la o presiune puternică și la o temperatură, care ar scădea progresiv, ar fi susceptibilă de a se schimba în gheață în un punct al termometrului deosebit de zero și de-asupra acestui punct. Apa este un corp atît de misterios, permittîndu-se această expresiune încît sîntem încă departe de a cunoaște toate proprietățile sale. Încît privesc explicațiunile capabile de a ne satisface pentru a explica proprietățile cunoscute ale apei, ele lasă foarte mult de dorit. Starea sferoidală, dilatarea sa devenind solidă, fenomenele ce prezintă ghețurile, etc. toate aceste fapte rămîn în afără de principiiurile teoretice. În fine, după Hoffman și Schulz, fragile ar fi vindecate, chiar într'un grad foarte înăvîntat, fisia pulmonară. Dacă în toate aceste fapte este ceva cam exagerat, totuși trebuie să admitem, că este și ceva adevărat. În adevăr, este pe deplin probat, prin analiză, că urinele persoanelor, cari fac consumație de fragi devin alcaline și numai conțin acid exces de acid uric, pe care îl posedă totdeauna persoanele calculoase și atîns de boala numită piatră. Cireșele au într'un grad mai mare aceeași proprietate de a face urinele alcaline și se știe, că dacă ele nu au un parfum tot atît de plăcut ca acela al fragilor, sînt însă mai ușoare de digerat. Fragile sdrobite și stoarse în apă dau o beutură calmantă și răcoritoare, foarte folositoare în unele casuri de inflamațiune și de friguri.

Din public.*)

Onorată Redacțiune!

După-ce dl Dr. Aurel Muresianu, redactor al „Gazetei Transilvane”, ne face în Nrul 231 al Țarului seu imputări din cauză, că în șirul actelor privitoare la afacerea de onoare Brote-Cimponeriu n'am fost publicat și epistola d-sale, prin care refuză publicarea declarațiunii dlui Cimponeriu împreună cu lămuririle trimise din partea noastră, ca oameni de încredere ai dlui Eugen Brote, — ne rugăm a publica în primul număr al Țarului „Tribuna” și aci alăturata epistolă.

Sibiiu, 2 Noemvrie n. 1887.

Ioan de Preda.
Pompiliu Piposiu.

Domniei Sale

Domnului Pompiliu Piposiu.

Sibiiu

Stimate Domnule!

Astăzi am primit dela D-voastră și dela dl Ioan de Preda o declarațiune subscrisă de dl A. Cimponeriu împreună cu o adresă din parte-vă, cu rugarea de a le publica pe amîndouă.

De oare-ce modul cum a-ți regulat afacerea d-voastră cu dl Cimponeriu, în calitate de oameni de încredere ai dlui Eugen Brote, nu mă privește pe mine și nici Țarul meu, v'e decelar că nu pot publica lămuririle d-voastre.

Cât pentru declarațiunea amintită nu-i deneg publicarea, fiind o rectificare a corespondenței apărute în Țarul meu; dar' țin din punct de vedere formal Țaristic, ca pentru publicarea acestei declarațiuni să se adreseze însuși dl Cimponeriu la mine; negreșit fără a voi printr'asta se provocă nici cătuși de puțin susceptibilitatea stimatelor d-voastre persoane.

Vă comunic totodată, că am făcut cunoscut și d-lui Cimponeriu, că mi-ați trimis declarațiunea ce va dat-o spre publicare. Împlinirea formei la care țin cred așadar că nu va întîmpina din partea d-sale nici un obstacol.

De altmîntrelea puteați și puteți fi siguri din parte-vă, că sînt gata în cazul de față a satisface cererii dlui Cimponeriu de a-i da puțință să delăture nemulțumirea ivită cu privire la corespondența publicată în Nr. 216 dela 14 Octomvrie a. c. al „Gazetei”.

Primiți, v'e rog, dl meu asigurarea deosebitei mele considerațiuni.

Brașov 11 (23) Octomvrie 1887.

Dr. A. Muresianu.

Apel!

În noaptea de 26 spre 27 Octomvrie a. c. pe la 1 oară a izbucnit un foc îngrozitor în comuna Vâlcelele-bune, în tractul Hațegului. Vîntul, ce sufla cu furie a împrăștiat focul la moment așa, că în câteva oare a prefăcut în cenuse vre-o 82 case cu toate clădirile economice și recolta anului acestuia. Bieții oameni abea au putut scăpa cu viață, decum se mai fi putut scăpa și alte lucruri. Cei mai mulți dintre ei au rămas goli și acum umblă la cerșit, ca să-și susțină din mila altora amărîta lor viață. Dintre cei arși n'a fost nici unul asigurat.

Ca unul, care cunosc pe deplin starea miseră, în care se află acești nenorociți apelez la inimile tuturor oamenilor de bine să grăbească a-și tînde ajutorul lor nenorociților români din Vâlcele, cari acum în ajunul iernii au rămas pe uliți.

Ofertele maritimioase rog a se adresa mie subscrisului, care le va trimite la locul nenorocirii și le va cuita în public.

Sibiiu, 1 Noemvrie 1887.

I. Popovici,

învățător la școala reum. fem. române din Sibiiu.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primesce răspunderea.

Serviciul telegrafic

al „TRIBUNEI”.

Berlin, 3 Noemvrie n. Trimițtorul scirilor alarmătoare dela bursă e deja eruat. „Reichstag”-ul e convocat pe 24 Noemvrie a. c.

Washington, 3 Noemvrie n. Curtea de casațiune a respins cererea de grațiare a anarhistilor condamnați la moarte; astfel aceia au fost executați.

Sofia, 3 Noemvrie n. Sobrania a transmis unei comisiuni de nouă membri proiectul de lege privitor la imprimarea de 3 milioane monedă măruntă consistătoare din 75 procente aramă și 25 nichel. — Petițiunea subscrisă de 81 membri, privitoare la atitudinea auctorităților în decursul campaniei electorale s'a fost prezentat ieri principelui.

Praga, 3 Noemvrie n. Trenul local al căii ferate de stat s'a ciocnit la viaductul Bubna de un tren de povară; doi funcționari subalterni au fost greu răniți.

Paris, 3 Noemvrie n. Consiliul de miniștri s'a consultat asupra atitudinii în legea de convertire, cu privire la care se formează o coalițiune serioasă în contra cabinetului.

Redactor responsabil: Adrian Cașoltanu.

Editura și tiparul Institutului tipografic, societate pe acții în Sibiu, sub responsabilitatea lui **Michail Gerula**.